

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.929/2017/6.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Czeglédi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Czeglédi Csaba ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovátsits László ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jogsértés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.280/2016/6/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 65.P.22.253/2015/10.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a felperes gazdasági társaság korábban Magyarország volt miniszterelnöke vezetése alatt tevékenykedett, jelenleg a volt miniszterelnök felesége a cégvezetésre jogosult tisztviselő. A felperes cégben történt cégvezető váltást követően a felperes egy 11 cégből álló konzorcium élén európai uniós pályázaton vett részt, amelyben a húsz millió eurós keretszerződés első öt millió eurós keretéből elnyert egy szerződéskötési lehetőséget, ennek alapján tanulmányt készíthetett az új rendelkezésekről az új programozási időszakban az Európai Strukturális és Beruházási Alapokról.
- [2] A felperes cég fenti pályázat elnyerését széles körű sajtóérdeklődés kísérte, politikusok és képviselők is kritikával illeték, elsősorban a korábbi cégvezető, a volt miniszterelnök személye miatt érték bírálatok a felperest. Az alperes 2015. április 27-én sajtótájékoztatót tartott, amelyben annak közlése mellett, hogy az Európai Bizottság döntése értelmében a felperes cég egy ötmillió eurós, mintegy másfél milliárd forintos szakértői megbízást kap, a felperes elérte azt, hogy hárommillió forintos napidíjért dolgozik. Ezt követően arról számolt be az alperes, hogy az Európai Néppárt Fideszes és KDNP-s képviselői kérdésekkel fordultak az Európai Bizottsághoz, hogy ki, milyen eljárásban választotta ki a volt miniszterelnök magáncégét, mi indokolta, hogy a korábbi időszakhoz képest most kiszervezik ezt a szakértői munkát, és „tudtak-e a cég patyolat tisztának semmiképpen nem nevezhető múltjáról, a korrupciós ügyekről, és a privatizáció időszakában betöltött szerepéről”. Kijelentette az alperes, hogy az Európai Bizottságnak fel kell mondani a szakértői szerződést, és vizsgálatot kell elrendelni annak tisztázása érdekében, hogyan születhetett meg ez a megbízás. Az alperes tájékoztatása szerint az Európai Unió más szerveinél is felvetik majd a kérdést.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes a sajtótájékoztatón elhangzott közléseivel megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát annak valótlan állításával, hogy a felperes cég hárommillió forintos napidíjért dolgozik, illetve tucatnyi korrupciós és korrupciógyanús ügyben érintett. Kérte az alperes jogsértéstől való eltiltását és elégtétel adására való kötelezését.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Védekezése szerint

a korrupciós ügyekre vonatkozó közlés egy politikai vita keretében hangzott el. Előadta, hogy a 90-es évek közepén alapított ..., amelyben a felperes cég tulajdonos volt, érintett volt az ún. Energol ügyben, és csatolt egyéb újságcikkeket annak alátámasztására, hogy a Szalay utca 4. szám alatti ingatlan megvásárlása, visszabéreltetése révén is gazdagodott a felperes. Érvelt azzal is, hogy az .. cégcsoport nyerte el a Paksi Atomerőművel kapcsolatos, közvélemény formálás címszóval kiírt pályázatot. Ezekre a sajtómegjelenésekre, tényekre alapítva alakította ki a véleményét, elfogadva a sajtóban megjelent közléseket.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes üzleti jóhírét azzal, hogy 2015. április 27-i sajtótájékoztatóján valótlanul állította, hogy az .. hárommillió forintos napidíjért dolgozik, az alperest a további jogsértéstől eltiltotta, és kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül sajtótájékoztatón útján jelentse ki: valótlanul állította, hogy az .. hárommillió forintos napidíjért dolgozik. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és rendelkezett az elsőfokú eljárási költség és illeték viseléséről.

- [6] Az elsőfokú bíróság a hárommillió forintos napidíjra vonatkozó közlés tekintetében megállapította, hogy az valótlan, ezért a Ptk. 2:45. § (1) és (2) bekezdései alapján sérti a felperes üzleti jóhírnevét, ezért a jogsértést a Ptk. 2:51. § (1) bekezdése alapján megállapította és alkalmazta az egyéb jogkövetkezményeket.

- [7] Az elsőfokú bíróság a tucatsyi korrupciós ügyben való érintettségre vonatkozó közlés tekintetében megállapította, hogy az alperes a véleménynyilvánítás keretein belül fogalmazta meg az álláspontját. Olyan, a magyar társadalom egy részében megformálódott kritikát közvetített az Európai Unió Bizottsága felé és tájékoztatta erről a sajtó nyilvánosságát, melyhez politikusként joga van. Nyilatkozatának megtételekor az állampolgárok azon részét képviselte, akik a felperes korábbi megbízatásaival kapcsolatban azt a véleményt alakították ki, hogy a sajtóban korábban megjelent ügyek a felperes tulajdonos, korábbi cégvezető személyére is tekintettel felvetik a hűtlen kezelés, a vesztegetés gyanúját. Véleménye nem meghamisított tényeken alapult, azt annak értéktartalmára tekintet nélkül megilleti a védelem. A felperes egykori cégvezetője, jelenlegi tulajdonosa személyére tekintettel olyan állami tulajdonban álló intézményekhez, tulajdonokhoz köthető beruházásokban, pályázatokon vett részt és kötött ügyleteket, amelyek miatt fokozott figyelem kísért, így számolnia kell az esetleges negatív bírálattal is. A jogsértés megállapíthatóságának hiányában e közlés tekintetében az elsőfokú bíróság a keresetet

elutasította.

- [8] A felperes és az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az alperest arra kötelezte, hogy 8 napon belül saját költségén az .. Országos Sajtószolgálaton keresztül kiadott közleményben jelentse ki, miszerint valótlanul állította, hogy az .. hárommillió forintos napidíjért dolgozik, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, és rendelkezett a másodfokú eljárási költség és illeték viseléséről.
- [9] A jogerős ítélet - felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából releváns - indokolása szerint annak mérlegelése során, hogy a tucatnyi korrupciós ügyben való érintettségre utaló nyilatkozatnak van-e bármilyen tényalapja, nem elsősorban az ún. olajügyre szükséges hivatkozni, hanem azt kellett értékelni, amely a közvélemény előtt is ismert, hogy a felperes gazdasági társaság számos olyan ügylethez kapcsolódott, olyan szerződéskötésekben vett részt, melyek alapján vizsgálat indult privatizációs kérdések, banki kölcsönök vonatkozásában. A kifogásolt közlés tehát olyan politikai véleménynyilvánításnak tekinthető, melynek valóságát tényszerűen vizsgálni nem kellett, és a közlésnek valóságalapja is volt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen jogszabálysértésre hivatkozással a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a keresetnek való helyt adás, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint téves következtetéssel jutottak az eljáró bíróságok arra az álláspontra, hogy a korrupciós ügyekre vonatkozó közlés tekintetében a jogsértés nem állapítható meg. Nem lehet a köztudomású tényként elfogadni azt, hogy a felperes a múltban tucatnyi korrupciós ügyben volt érintett, e közlésnek ténybeli alapja nincs. Az eljáró bíróságoknak érdemi bizonyítási eljárást kellett volna lefolytatniuk abban a körben, hogy a kifogásolt közlésben hivatkozott korrupciós ügyek kapcsán konkrétan milyen bűncselekmények miatt, milyen büntetőeljárások indultak meg a felperessel szemben. A közlés köznap értelemben bűncselekmények sorozatával hozza összefüggésbe a felperest minden ténybeli alap nélkül. A véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki az öncélú, önkényes, csupán a nyilvánosság előtti lejáratást célzó közlésekre. A korrupciós ügyekre vonatkozó közlés nem maradt a felperes uniós pályázati nyertessége és ehhez kapcsolódó munkája bírálhatósági keretén belül, az nem érintette a tárgybeli pályázatot. A közlés nem következtetésként jelenik meg, mert nem tartalmazza azokat a valós tényeket, amelyekre az alperes a következtetéseit alapozza. Az eljáró bíróságok tényként vették

alapul a sajtóban megjelent közleményeket anélkül, hogy érdemi bizonyítást folytattak volna le arra vonatkozóan, hogy a felperest milyen konkrét büntetőeljárásban, milyen bűncselekménnyel hozták összefüggésbe. Az a közlés ugyanis, hogy a felperes érintett volt-e korrupciós ügyben, objektíve bizonyítható. Amennyiben véleménynyilvánításként értékelhető, annak ténybeli alapja nincs, azt az eljárt bíróságok elmulasztották vizsgálni. Az újságcikkek a valóság bizonyítására alkalmatlanok, az egyik politikai tábor által gerjesztett közhangulatot pedig nem lehet a teljes magyar közvéleménynek és közvélekedésnek tekinteni.

[11] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[12] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozatlan.

[13] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való - bármilyen módon, illetve eszközzel történő - kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. A Ptk. 3:1. § (3) bekezdése alapján a jogi személy személyhez fűződő jogaira a személyiségi jogokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, kivéve, ha a védelem jellegénél fogva csupán az embert illetheti meg.

[14] E rendelkezések értelmében a jogi személy személyhez fűződő jogainak, ezen belül a jóhírnév megsértésére általában a valótlan és a közfelfogás szerint is a jogi személy hátrányos megítélését kiváltó, sértő tény állítása, híresztelése, vagy hamis színben való feltüntetése alkalmas.

[15] Az alperes, mint pártpolitikus a felperes céget - a politikai életben jelenleg is aktívan részt vevő, korábbi miniszterelnök magáncégének titulálva - az európai uniós pályázaton elnyert szerződéskötési lehetőségével és az azzal együtt járó jelentős összegű uniós pénzüsszeg felhasználhatóságával kapcsolatos bírálatát fogalmazta meg a sajtótájékoztatón. Ennek során utalt a felperes múltjában felmerült korrupciós ügyekre.

[16] A felperes megítélése szerint a perbeli sajtótájékoztatón elhangzott korrupciós ügyekre vonatkozó közlés tényállítás, amely objektíve bizonyítható, s mivel valótlan, sérti a jóhírnevét. Az alperes védekezése szerint a kifogásolt közlés a felperes cég korábban széleskörű sajtónyilvánosságot kapott, kritika tárgyát képező egyéb ügyei alapján levont, a politikai vita keretén belül megfogalmazott vélemény.

[17] A perbeli esetben a vélemény vagy tényállítás közötti vékony mezsgyén kellett megítélni a kifogásolt közlés jogsértő voltát. A

korruptciós ügyekben való érintettségre vonatkozó közlés a szövegösszefüggésben való értelmezése alapján minősíthető esetenként véleménynek vagy tényállításnak. A perbeli sajtótájékoztatón a felperes korruptciós ügyeire való utalás abban a szövegkörnyezetben hangzott el, miszerint az alperes értetlenségének adott hangot, amikor azt közölte, hogy nem ismert az indoka annak, hogy a korábbi gyakorlattól eltérően az unióban most miért pályázat útján végezhető az adott szakértői munka, és nem ismert az sem, milyen eljárásban került kiválasztásra a volt miniszterelnök cége, tudtak-e annak „patyolat tisztának semmiképpen nem nevezhető múltjáról”, ezért kérdéssel fordulnak az Európai Bizottsághoz, és kérik a vizsgálat elrendelését az unió más szerveinél is.

- [18] Kúria egyetértett az eljárt bíróságokkal abban, hogy a perbeli esetben a korruptciós ügyekben való érintettségre vonatkozó közlés a közügyekben megfogalmazott politikai véleménynyilvánítás kereteit nem haladta meg. Az alperes a korruptciógyanúra vonatkozó véleményének ténybeli alapjaként a sajtótájékoztatón konkrét ügyeket nem jelölt meg. Elfogadható volt azonban az eljárt bíróságoknak az az álláspontja, hogy a nyilatkozat ténybeli alapja a közvélemény előtt ismert volt. A felperes cég ügyleteit a korábban személyesen, jelenleg házastársán keresztül tulajdonló, emellett napjainkban is aktívan politizáló volt miniszterelnök személye miatt mindvégig fokozott figyelem kísérte, és azokkal a sajtó számos alkalommal foglalkozott kritikai hangvétellű tudósításaiban. A téves felülvizsgálati állásponttal szemben az eljárt bíróságok nem köztudomású tényként [Pp. 163. § (3) bek.] vették figyelembe a felperes korruptciós ügyekben való részvételét, hanem csupán a vélemény alapjaként fogadták el közismertnek a sajtóban megjelent cikkek alapján, hogy a felperes cég bizonyos ügyletei korábban nyilvánosan bírálat tárgyát képezték.
- [19] A kifejtettekre figyelemmel megállapítható, hogy a kifogásolt közlés politikai vitában megfogalmazott véleményként a sajtótájékoztatón tárgykörén belül maradt, és a felperes cég korábban széleskörű sajtónyilvánosságot kapott ügyletei alapján nem minden ténybeli előzmény nélkül minősítette korruptciós ügyekben érintettnek a felperest. A véleménynyilvánítás szabadsága pedig az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra, azok értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő voltától függetlenül kiterjed [7/2014. (III.7.) AB határozat].
- [20] Mindezekre tekintettel jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy a kifogásolt közlés a jóhírnév megsértésének megállapítására nem alkalmas. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[21] Ptk. 2:45. § (2) bek.

A döntés elvi tartalma

[22] A korrupciós ügyekben való érintettségre vonatkozó közlés a szövegösszefüggésben való értelmezése alapján minősíthető esetenként véleménynek vagy tényállításnak.

Záró rész

[23] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi képviselésével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[24] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni.

[25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az alperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartásával bírálta el.

Budapest, 2018. március 28.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

tisztviselő